

OM BÖN

– FARISÉN OCH TULLINDRIVAREN

■ **Tidsram:** 20-25 minuter

Luk 18:9-14

Liknelsen om farisén och tullindrivaren

Till några som litade på att de själva var rättfärdiga och som såg ner på alla andra riktade han denna liknelse: ”Två män gick upp till templet för att be, den ene var farisé, den andre tullindrivare. Farisén ställde sig och bad för sig själv: ’Jag tackar dig, Gud, för att jag inte är som andra människor, tjuvar och bedragare och horkarlar, eller som tullindrivaren där. Jag fastar två gånger i veckan, jag lämnar tionde av allt jag köper.’ Men tullindrivaren stod avsides och vågade inte ens lyfta blicken mot himlen utan slog med händerna mot bröstet och sade: ’Gud, var nådig mot mig syndare.’ Jag säger er: det var han som gick hem rättfärdig, snarare än den andre. Ty den som upphöjer sig skall bli förödmjukad, men den som ödmjukar sig skall bli upphöjd.”

■ **Övriga läsningar:** Syr 35:15b-17, 20-22a, 2 Tim 4:6-8,16-18

■ **Bakgrund**

Jesus riktar sina ord till ”några ... som såg ner på alla andra...”. Under Jesu tid fanns en uppdelning mellan ledare i den judiska befolkningen som ansåg sig följa lagen och fick åtnjuta privilegier och den del av landets befolkning som levde i den judiska lagens utkanter, som därför inte hade något anseende och kunde marginaliseras. Jesus riktar sig ofta till just dessa som finns i utanförskapet. Jesus prisar inte tullindrivaren eller hans synder. Men han framhåller hans hållning inför Gud, hans ödmjukhet. Han vet att han inte förtjänat något och att frälsningen är en gåva, en nåd från Gud (jfr Ef 2:8-9). Farisén däremot ser sina goda gärningar som en garanti för hans frälsning och rättfärdighet, något som ska ge honom rättigheter inför Herren. I sin självgodhet tar han avstånd från sin medmänniska, men har därigenom också tagit avstånd från Gud. Jesu exempel framhäver Gud som en älskande och förlåtande far och tullindrivaren, syndaren, som en medmänniska..

■ **Ta med**

En duk (ev i den liturgiska färgen grönt), ett ljus (ert ”Kristusljus”) ett krucifix, en staty/ikon/bild på Kristus. Bibel, ev barnbibel. Ev: korg med hjärtan.

■ VÄLKOMNA!

Se till att alla barn känner sig välkomna och sedda. Om det är möjligt, hälsa personligt på varje barn redan i dörren (kanske kan ni vara flera ledare som hjälper till med det?).

Uppmärksamma särskilt de barn som är nya och se till att alla får lära sig deras namn. Samla barnen i en cirkel på golvet.

- Välkomna alla barn, roligt att se er här!
- Är det någon som såg vilken färg som prästen hade på sin fina mässhake idag?–
Ja, det är grönt. När det är grönt kallas det för ”tiden under året”, grönt är hoppets färg. (Nu tar du fram duken i rätt färg. Visa gärna KPNs kyrkoårsaffisch.

[Här kan du beställa den.](#)

- Har någon haft födelsedag, eller kommer ha födelsedag snart?
Bjud in barnet att komma fram till mitten och säg:
- Grattis! Födelsedagen påminner oss om att Gud skapar var och en av oss för att han älskar oss, vi sjunger denna sång tillsammans för att komma ihåg det:

[När Gud sade ordet som skapade dig](#)

*När Gud sade ordet som skapade dig,
tror jag han tänkte så här.
Du är någonting, du kan någonting,
jag älskar dig just som du är.*

TEXT: A-S THORSSELL-AHLM

Hjälp barnet att tända ljuset.

- Varför tänder vi ljuset? Just det, Jesus, du är alltid med oss, men när vi tänder ljuset, då kan komma vi ihåg det Jesus sa: Jag är världens ljus. Han sa också: Där två eller tre är samlade i mitt namn, är jag mitt ibland dem.
- Vi gör korstecknet ihop: I Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

Om barnen är under 5 år kan du bjuda in dem till att lyfta ikonerna av Jesus, titta på den och säga: – Hej Jesus, jag är, jag vill vara din vän.

■ SÅNG

Vi sjunger psalm 176 ur *Cecilia* med rörelser:

[Du är hemliga vännen min](#)

*Du är hemliga vännen min, du har hittat mig jag är din.
Jag vill gå med överallt där du går, stå vid din sida och dig förstå.
Jesus jag är din.*

TEXT: ANDERS PILTZ

■ VÅRT FINA HJÄRTA

Här presenteras ett förslag på hur denna lilla andakt kan utformas (se kommentar i inledningen). Den får anpassas till gruppen och till situationen!

- Nu ska ni få se vad jag har – titta, vad är det? (*Håller upp ett litet tyghjärta*)
- Nu ska ni få var sitt hjärta av mig att hålla i. (*Dela ut till var och en*)
- Hur känns det? (*Låt barnen komma med förslag*)
- Ja, det känns gott att ha ett sådant här litet hjärta i handen, lent och mjukt. Precis så lent och mjukt tycker jag att det känns inuti när man tycker riktigt mycket om någon. Eller när jag vet att någon tycker om mig.

(*Invänta respons, kanske barnen vill nämna någon de tycker om t ex*)

- När jag tänker på hur mycket Jesus älskar mig, då känns det också gott (mjukt/lent) inuti.
- Då vill jag ge något tillbaka till Jesus. Jag tänker att vi alla kan ge Jesus våra hjärtan.
- Titta på hur jag gör, så kan ni göra likadant.

Kateketen ställer sig på knä framför bilden av Jesus och lägger lugnt och stilla sitt hjärta i korgen. Hjälp barnen att ett i taget, i lugn och ro göra likadant. Det får dock aldrig bli ett tvång. Om ett barn inte vill ge ifrån sig hjärtat kan man säga:

- Då får det hjärtat ligga och ha det skönt i din hand idag. Kanske du kan ge det till Jesus nästa gång?

När alla satt sig säger kateketen:

- Nu knäpper vi händerna och ber: Tack Jesus, att du har oss kär.

■ DAGENS TEMA: OM BÖN – FARISÉN OCH TULLINDRIVAREN

För att barnen lättare ska kunna leva sig in i dagens evangelium kan ni tala om skryt med barnen.

- Känner ni någon som brukar skryta ibland? (lyssna)
- Vad är egentligen skryt?
- Varför blir det jobbigt när någon skryter?

Samtala med barnen om att det är helt ok att vara stolt och glad om man gjort något bra, om man klarat att hoppa jättehögt, om man klarat att göra en svår läxa i skolan eller om man varit extra snäll och hjälpt någon som hade det svårt. Men att skryta är att framhäva sig själv på bekostnad av andra, det är att säga att man är bättre än andra. Det är som att säga: Jag är bättre än du! Det är inte bra. Jesus har ju lärt oss att vi ska uppföra oss mot andra, så som vi vill att andra ska vara mot oss. Idag ska vi höra en berättelse ur Lukasevangeliet som handlar om en farisé och en tullindrivare.

- Vilka var fariséerna? (de var fromma judar som bad mycket och hoppades på att Messias skulle komma snart).
- Vilka var tullindrivarna? (de arbetade för romarna, de var inte populära, för ibland hände det att de tog mer pengar än de skulle).

Sjung *Halleluja*.

*Halleluja, halleluja prisa Gud.
Halleluja, halleluja prisa Gud.
Genom Ordet är han nära och vi ger honom all ära.
Halleluja, halleluja prisa Gud.*

Melodi: Klappa händerna när du är riktigt glad...

Läsning ur det heliga evangeliet enligt Lukas.

Visa barnen hur man tecknar ett kors med tummen på

- pannan (Jesus, hjälp oss att förstå)
- munnen (Jesus, ge mig mod att bekänna), och
- hjärtat (för att vi ska bevara Guds ord i våra hjärtan), och så säger vi:
- ”Ära vare dig, Herre”.

Återberätta dagens evangelium med egna ord eller läs ur en barnbibel.

Berättelsen kan också framföras med pappersrullsfigurer, se figurerna längst bak.

När du återberättar är det tacksamt om du som uppläsare av evangeliet själv kan dramatisera och med gester visa på fariséns skryt (överdriv lite, gör honom uppblåst, klappa på bröstet över din egen förträfflighet), och låt honom se ned på tullindrivaren.

Visa sedan med din kroppshållning tullindrivarens ödmjuka hållning. Detta underlättar för barnen att tydligare se de två karaktärerna i berättelsen.

Visa bilden som finns sist i dokumentet, som illustrerar denna berättelse.

Peka på de två figurerna, fråga vem som är vem och samtala utifrån bilden.

Avsluta läsningen ur evangeliet med:

- Så lyder Herrens evangelium.
- Alla svarar: Lovad vare du Kristus

Samtala med barnen samlade runt Jesus i er mitt:

- Vad var det farisén gjorde? (han skröt)
- Vad är skryt? (att säga ”jag är bäst” och andra är inte så bra som jag)

- Är det fel att vara stolt när man har gjort något bra? (nej, vi kan visst vara stolta och glada om vi gjort något bra, men vi ska inte se ned på andra, inte säga att andra är dåliga)
- Hur var tullindrivaren? (ödmjuk – förklara ordet: att vara ödmjuk betyder att man inte hela tiden ropar ”jag kan bäst”, utan att man ser sina egna gränser och kan uppskatta andras insatser)
- Vad höll dessa två män på med? (de bad)
- Hur gjorde farisén? (han pratade mest om sig själv, han glömde egentligen Gud)
- Hur gör ni när ni ber? (kanske Fader vår, Var hälsad Maria, korstecken, aftonbön, bordsbön, Rosenkrans, något mer?)
- Hur kan vi göra när vi ber? Vilken kroppshållning har vi när vi ber? (låt barnen svara, t ex stå på knä...))
- Hur talar vi till Gud när vi ber? (vi talar direkt till Gud, vi är ärliga, vi talar fint till Gud som skapar oss...)
- Hur kan vi höra Guds svar? (lyssna till barnen, komplettera med att vi kan höra Guds ord i mässan, när vi hör Guds ord ur Bibeln, när vi är stilla och lyssnar till vårt hjärta, vårt samvete...)
- Vad säger vi när vi ber? (vi tackar Gud, vi ber Gud om förlåtelse om vi gjort något dumt, vi ber Gud om hans hjälp...)
- Har Gud tid att lyssna på oss? (Ja, Gud älskar oss, allt vi säger och gör är mycket viktigt för honom. När vi ber lyssnar han mycket noggrant till varje, varje ord vi säger.).

■ SÅNG

Förslag på lämpliga sånger med länkar till KPNs youtubekanal kan du hitta här:

<https://kpn.se/resurser/sjung-med-barnen>

- [*Gud, du är här*](#)
- [*Sjung lovsång alla länder*](#) (Cecilia 25)
- [*Känn ingen oro*](#) (Cecilia 48)

■ EXTRA AKTIVITETER

- Låt dem färglägga den svartvita bilden som hör till dagens läsning.

■ AVSLUTNING

Samla barnen, stå på knä och be:

- Gode Gud, vi tackar dig för att du alltid lyssnar på oss, särskilt när vi ber till dig.

Vill någon av barnen tacka Jesus för något?

Vill någon av barnen be för någon eller något särskilt?

Upprepa gärna den böneintention som barnet formulerar och lägg till: Herre, hör vår bön.

Sjung *Fader vår* tillsammans. [Här ser du hur det kan gå till.](#)

Avsluta med att tacka alla för att de har kommit och välkomna dem tillbaka till nästa gång! För den grupp som haft samlingen parallellt med ordets liturgi uppmanas nu barnen att tyst och stilla gå tillbaka till mässan. Hör med kyrkoherden, många anser att det passar bäst i samband med att kollekten samlas in.

Jesus, nu är du här!

© Katolska Pedagogiska Nämnden

Författare: Ulrika Erlandsson

Redaktionsgrupp: Maria Borowiec, Elsa Casselbrant och Gunnar Silow.

Bibeltexterna är hämtade ur Bibel 2000 och återges med tillstånd.

Imprimatur för avsnitten 29:e söndagen under året (årgång B) till Fjärde söndagen i advent (årgång C)

Stockholm den 15 september 2015

+ Anders Arborelius OCD, biskop av Stockholm

OM BÖN - FARISÉN OCH TULLINDRIVAREN

